

Лавренко А.В., Борзих О.А.

**ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ.
ПРАКТИКА**

Видавець Марченко Т. В.

Львів 2023

УДК 616-083:616.31(075.8)

Л13

Лавренко А. В. Догляд за хворими. Практика : навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів МОЗ України / А. В. Лавренко, О. А. Борзих. – Львів:Видавець ФОП Марченко Т.В., 2023. – 204 с.

Рекомендовано вченою радою Української медичної стоматологічної академії, протокол № 4 від 26 грудня 2018 року.

В навчальному посібнику, на сучасному теоретичному і практичному рівнях, висвітлено основні аспекти догляду за хворими терапевтичного профілю та викладено методику виконання медичних маніпуляцій. Звертається увага на дотримання морально-деонтологічних принципів медичними фахівцями та принципів професійної субординації під час догляду за хворими. Розглянуто принципи організації режиму та догляду за хворими, навички виконання необхідних медичних маніпуляцій. До кожного розділу надаються тестові завдання та теоретичні питання для кращого засвоєння матеріалу. В додатку наведені стандарти виконання найбільш вживаних маніпуляцій та надання невідкладної медичної допомоги.

Навчальний посібник рекомендовано для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів МОЗ України.

Ілюстрацій - 51, таблиць - 4, бібліографія - 68 джерел.

Рецензенти:

Вірстюк Н.Г. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини стоматологічного факультету ім. професора М.М. Бережницького ДВНЗ Івано-Франківський національний медичний університет.

Михайловська Н.С. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри загальної практики - сімейної медицини та внутрішніх хвороб Запорізького державного медичного університету.

Козаков Ю.М. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава.

ISBN 978-617-7937-24-0

© А. В. Лавренко, О. А. Борзих.

© Видавець ФОП Марченко Т.В

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Основні принципи загального та спеціального догляду за хворими терапевтичного профілю	6
1.1. Історичні віхи становлення медичної допомоги хворій людині.....	6
1.2. Історичні аспекти організації медичної допомоги в Україні	9
1.3. Визначення ролі й місця догляду за хворими у лікувально-діагностичному процесі	12
1.4. Професійні обов'язки медичного персоналу в поліклінічних та стаціонарних відділеннях лікарні.	14
1.5. Морально-етичні та деонтологічні заходи щодо формування медичного фахівця. Принципи фахової субординації	16
Розділ 2. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими терапевтичного стаціонару	18
2.1. Функції та організація роботи приймального відділення (медична документація; визначення антропометричних даних; санітарно-гігієнічні процедури для пацієнта; транспортування хворих).	19
Розділ 3. Організація роботи терапевтичних відділень стаціонару	24
3.1. ... Організація гігієнічного догляду у стаціонарному відділенні	26
Розділ 4. Роль розпитування хворого в оцінці загального стану пацієнта (анамнез; історія хвороби	33
Розділ 5. Роль огляду хворого в оцінці загального стану пацієнта	38
Розділ 6. Температура тіла, правила її вимірювання та реєстрації. Догляд за хворими з гарячкою	45
6.1. Термометри та вимірювання температури тіла.	46
6.2. ... Оцінка результатів вимірювання температури тіла.	48
6.3. Гарячка. Догляд за хворими з гарячкою.	49
Розділ 7. Визначення основних показників гемодинаміки та дихання	53
7.1. Визначення та характеристики пульсу.	53
7.2. Визначення та характеристики артеріального тиску. Перша долікарська допомога при критичних змінах АТ.	56
7.3. Визначення та характеристики дихання. Перша долікарська допомога при захворюваннях органів дихання.	61
Розділ 8. Застосування основних видів лікарських засобів. Зовнішнє та внутрішнє застосування лікарських засобів	66

8.1. Зовнішнє застосування лікарських засобів.	67
8.2. Ентеральне застосування лікарських засобів.	68
8.3. Застосування лікарських засобів через органи дихання.	70
8.4. Застосування лікарських речовин через слизові оболонки.	71
8.5. Парентеральний метод введення лікарських засобів.	72
8.6. Порядок забезпечення ліками хворого.	73
Розділ 9. Застосування засобів фізичного впливу: зовнішнє застосування лікарських засобів та фізіотерапевтичних процедур.....	75
Розділ 10. Організація лікувального харчування хворих.	81
10.1. Техніка годування хворих. Види дієт.	85
Розділ 11. Загальний та спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими...	91
Розділ 12. Поняття про клінічну і біологічну смерть. Поняття про реанімацію.	90
Розділ 13. Методика виконання медичних маніпуляцій.....	93
13.1. Пешочергові заходи по оживленню організму.	93
13.2. Кровотеча та способи зупинення кровотечі.....	95
13.3. Способи іммобілізації та евакуації потерпілого при різних видах ушкоджень.	99
13.4. Види ін'єкцій та методи їх виконання.	110
13.5. Методика вимірювання артеріального тиску.....	111
13.6. Способи та техніка очищення кишечника.....	112
Розділ 14. Методика виконання заходів першої медичної допомоги при невідкладних станах за надзвичайних умов.	114
14.1. Перша допомога при отруєнні.....	120
14.2. Перша допомога при утопленні.....	122
14.3. Перша медична допомога при тепловому та/або сонячному ударі.	123
14.4. Перша медична допомога при електротравмі.....	124
Список скорочень.....	127
Додатки.....	128
Додаток 1. Алгоритми	128
Додаток 2. Контрольні питання	140
Додаток 3. Тестові завдання	152
Список використаної літератури	197

Вступ

Згідно сучасних вимог, діяльність вищої школи спрямована на підвищення якості освітнього процесу, забезпечення всебічної підготовки випускників медичного вищого навчального закладу до професійної діяльності лікаря. Сприяє цьому повноцінне інформаційне забезпечення навчального процесу.

Основні аспекти теоретичної та практичної підготовки з основ внутрішньої медицини для студентів стоматологічного факультету – це необхідність навчити майбутніх лікарів-стоматологів умінню розпізнавати за зовнішніми ознаками та даними анамнезу найбільш поширені внутрішні хвороби та ускладнення, які загрожують життю пацієнтів, а також знати тактику дій лікаря-стоматолога по відношенню до хворих зі соматичною патологією. У майбутній практичній діяльності лікарі-стоматологи повинні вміти оцінювати значення соматичної патології у виникненні та перебігу хвороб органів ротової порожнини та/або вплив патології органів ротової порожнини на розвиток соматичних захворювань.

Отже, вивчення основ внутрішньої медицини має першочергове значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей. Безсумнівно, вмінням надати першу лікарську допомогу при травматичних ушкодженнях, кровотечі, клінічній смерті, шоці та інших невідкладних станах, виконувати ін'єкції та інші маніпуляції повинен володіти лікар будь-якої спеціальності.

У відповідності до нового навчального плану, проходження виробничої практики з догляду за хворими – як основи вивчення внутрішньої медицини, для студентів стоматологічних факультетів передбачено у III семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін. Навчальна ціль виробничої практики з догляду за хворими полягає у формуванні підґрунтя подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб. В процесі навчання передбачена інтеграція з означеними дисциплінами, а також вміння застосовувати отримані знання з догляду за хворими в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Головною метою написання посібника вважаємо викладення інформації у формі, яка сприятиме кращому розумінню теоретичного матеріалу та поліпшить засвоєння практичних навичок та особливостей надання допомоги хворим терапевтичного профілю із захворюваннями внутрішніх органів, вміння надавати їм відповідну, як психологічну так і спеціалізовану медичну допомогу. Саме від адекватних, цілеспрямованих дій лікаря буде залежати успіх профілактичної та лікувальної роботи з означеною категорією пацієнтів.

Лавренко А.В., Борзих О.А.

**ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ.
ПРАКТИКА**

Навчальний посібник

Підписано до друку 25.08.2020 р.
Формат 60×84/16. Папір друк. № 2. Гарнітура Minion Pro.
Умовн. друк. арк. 12,06. Тираж 300 прим.

Видавець Марченко Т. В.
79053, Україна, Львів, В.Великого 51/50, тел. +38 (050) 370-19-57

e-mail: picha1938@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.